

Gemensam artikel från Transparency International Sverige, Institutet Mot Mutor, American Chamber of Commerce in Sweden, Brå, EY, FAR, Advokatfirman Hammarskiöld & Co, ICC, Konkurrensverket, KPMG Sverige, PWC Sverige och Värdegrundsdelegationen.

Publicerad i SvD den 20 juli 2015.

”Nu enar vi fler än någonsin mot mutor”

Det krävs enade styrkor mellan offentliga och privata aktörer för ett effektivt anti-korruptionsarbete. Genom initiativet ”Tillsammans mot korruption” tar vi samordnade krafter mot korruption med större bredd och kraft än någonsin, skriver representanter för företag, myndigheter och organisationer.

Korruption slår som hårdast mot dem som har det svårast och korruption undergräver våra demokratier. Korruption är kostsam och leder till minskad effektivitet i offentlig sektor och minskar långsiktig lönsamhet och tillväxt i privata företag. Det är ofta inkörsport till annan kriminalitet och öppning för grov organiserad brottslighet. Korruption är enligt Världsbanken det enskilt största hindret mot utveckling.

Majoriteten av världens befolkning, uppskattningsvis över 80 procent, lever dessvärre i länder där korruption genomsyrar samhället.

Kostnaden för korruption inom EU uppgår till 120 miljarder euro per år enligt Europeiska kommissionens mätning. Enligt Europabarometern är 74 procent av befolkningen i de länder som ingår i mätningen av uppfattningen att korruption är ett utbrett problem. Sverige är ett av fem länder där färre än 50 procent av de tillfrågade delar den åsikten. I Sverige anser endast 43 procent av de tillfrågade att korruption är ett utbrett problem.

Vi har i Sverige levt i tron att korruption är sådant som händer i länder långt bort från Norden. Bilden förstärks genom internationella rankingar där Sverige ofta finns bland de länder som uppfattas som minst korrupta i världen (till exempel Transparency Internationals CPI).

Sverige är en del av världssamfundet, svenska multinationella företag har verksamheter i de flesta av världens länder. Sverige sänder fredsbevarande trupper till oroshärdar och svenskt bistånd går till länder i vilka riskerna för korruption är höga. Allt detta medför en exponering och ökad risk för korruption.

Korruption kan handla om så mycket mer än mutbrotten utifrån den svenska mutbrottslagstiftningen och omfattar såväl maktmissbruk, svågerpolitik som vänskapskorruption. Företeelser som i sig kanske inte är straffbara men som är nog så skadliga.

1. Korruption inom det offentliga Sverige: Korruption inom vår demokrati är sådant som kan kännas -våldigt främmande, att någon inom det offentliga -skulle försöka påverka någon annan, eller låta sig påverkas, på bekostnad av samhället.

Men faktum är att anställda inom det offentliga har dömts för mutbrott, och skulle korruptionen inom det offentliga öka finns risken att tilltron till vår demokrati skadas.

Det behövs därför tydliga och transparenta regler som anger var gränsen går för vad som är tillåtet såväl inom det offentliga Sverige som i relation till privata aktörer.

2. Korruption inom näringslivet: Aktörer inom näringslivet är inte heller på något sätt immuna mot korruption. Trots att många företag gjort framsteg när det gäller att utveckla och tillämpa strikta anti-korruptionskoder så inträffar incidenter.

Företag riskerar inte bara -böter och sanktioner och sina varumärken, utan deras företrädare såsom styrelseledamöter riskerar också fängelse och -böter.

Företag måste arbeta effektivt och strukturerat och vara än mer uppmärksamma om de är verksamma i länder med förhöjd risk för korruption. Inte minst för att säkerställa konkurrens på lika villkor och långsiktig lönsamhet.

Det är angeläget att den offentliga sektorn och det privata näringslivet har en gemensam syn på var gränsen går för vad som är tillåtet. Korruption påverkar både de offentliga verksamheterna och det privata näringslivet och inte så sällan i gränssnittet mellan de båda sektorerna. Har vi tydliga regler gör vi det svårare att göra fel och vi får också lättare att förhålla oss till varandra.

Några enstaka insatser här och där i företag, myndigheter, kommuner, landsting och kommunala bolag kommer inte att stoppa korruptionen. Det måste finnas en långsiktighet i det arbete som bedrivs och korruptionen måste förebyggas i alla delar av berednings-, besluts- och affärs-processer.

Vi måste därför ena styrkorna samt brett och tydligt förklara för varje ledare och varje medarbetare i alla organisationer var gränsen för det tillåtna går genom att visa på;

- Varför det är viktigt att arbeta mot korruption,
- Vilka skadeverkningar korruption för med sig,
- Hur vi ska gå tillväga för att förebygga korruption och vilka verktyg som finns att tillgå.

Vi som undertecknar denna artikel vill verka för att hitta modeller och system som hjälper oss alla att bli effektivare i arbetet med att förhindra korruption. Vi bygger vår gemensamma plattform för att underlätta utbytet av information, kunskap och juri-disk vägledning men framför allt delta i ett samarbete i transparent anda.

Vår förhoppning är att initiativet "Tillsammans mot korruption" innebär att vi kan inspirera till utökad samverkan mellan olika aktörer i samhället för att effektivisera antikorrupsionsarbetet.

Vi behöver lära av varandra och vi behöver gemen-samt identifiera kunskapsluckor och täppa till dem.

Arbetet kommer resultera i ett ännu starkare varu-märke för Sverige som ett land som tar avstånd från korruption och som verkar för en demokratisk utveckling.

Birgitta Nygren, styrelseledamot, Transparency International Sverige

Helena Sundén, generalsekreterare, Institutet Mot Mutor

Peter Dahlen, managing director, American Chamber of Commerce in Sweden

Lars Korsell, enhetschef, Brå

Ragnar Gustavii, Sverigechef, EY

Dan Brännström, generalsekreterare, FAR

Sandra Hein Kaznova, advokat och delägare, Advokatfirman Hammarskiöld & Co

Lena Johansson, generalsekreterare, ICC

Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket

George Pettersson, vd, KPMG Sverige

Peter Nyllinge, vd, PWC Sverige

Lena Marcusson, ordförande, Värdegrundsdelegationen